

Retningslinjer for SMIL-tilskuddsordningen for Askøy kommune 2023 - 2026

1. Tidsrom

Disse retningslinjene gjelder i fire år fra og med 2023 til og med 2026.

2. Overordnede planer og strategier:

Sentrale og regional føringer:

- Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)
- Nasjonalt miljøprogram 2019-2022
- Regionalt miljøprogram for Vestland 2019-2022 – Forskrift og handlingsplan
- Årlig forventningsbrev fra Statsforvaltaren i Vestland

Kommunale planer og strategier:

- Kommuneplanens arealdel 2012-2023 (pågående rullering)
- Kartlegging av kjerneområde landbruk 2018
- Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030
- Kommunedelplan for kulturminne 2021-2025
- Kommunedelplan for energi og klima 2011 – 2014/2020 (pågående rullering)
- Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014-2025
- Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2015-2019
- Landbruksplan for Askøy 2006-2010
- Tiltaksstrategi for SMIL-tilskuddordningen 2018-2022 (Askøy kommune 2017)
- Kartlegging av naturtyper i Askøy, 2003 (Askøy kommune og Fylkesmannen i Hordaland)
- Kartlegging av naturtyper i Askøy, 2016 (Askøy kommune og Fylkesmannen i Hordaland)
- Siglingavatnet – Friluftsparken på Askøy (Askøy kommune 2011)

3. Historikk

SMIL-ordningen ble innført i 2004. Tilskuddsordningen Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er i første rekke rettet mot aktive bruk som mottar produksjonstilskudd, og skal fremme natur- og kulturminneverdien i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Hva er SMIL-ordningen?

De spesielle miljøtiltakene i jordbruket (SMIL) er en del av det nasjonale miljøprogrammet for jordbruket. Dette programmet skal synliggjøre den samlede innsatsen fra jordbruket for å styrke miljøarbeidet. Miljøprogrammet har en sentral del og en regional del (regionalt miljøprogram, RMP). Den regionale delen blir videreført på lokalt nivå, ved at kommunene får tildelt en sum tilskudd

(SMIL) som skal nyttes til å gjennomføre tiltak i kommunen som går utover vanlig jordbruksdrift og bidrar til å løse jordbruket sine samlede miljøutfordringer.

På kommunenivå skal miljøprogrammet bidra til at lokale utfordringer og mål blir løst i tråd med overordnede målsettinger, men på en slik måte at lokale verdier knyttet til jordbrukslandskapet blir tatt vare på og skjøtta, slik at det mangfoldet som finnes i landet knyttet til natur, miljø og landskap blir holdt i hevd og tatt vare på.

Statsforvalteren oppfordrer kommunene til å se SMIL og RMP i sammenheng. SMIL er penger som skal brukes til restaurering og utvikling, mens RMP er penger til vedlikehold og årlig skjøtsel.

Kommunal forvaltning av ordningen

Kommunen behandler og avgjør søknader om tilskudd i tråd med *Forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket*, og utarbeider lokale overordnede retningslinjer for prioritering av søknadene. Miljø og landbruk samt kulturavdelingen skal samarbeide for å sikre at tilskuddsmidlene brukes på en helhetlig og effektiv måte. Søknadene skal behandles av Utvalg for teknikk og miljø (UTM). Førstehåndsinnsinstans for klagesaker er UTM før klagen eventuelt oversendes Statsforvalteren.

Det skal søkes på eget søknadsskjema. Søknadsfristen blir fastsatt av kommunen og skal i god tid kunngjøres på kommunens internettside og i sosiale medier. Landbrukskontoret skal jobbe mot å gjøre ordningen kjent utad i kommunen.

Virkeområde og endringer som gjelder fra forrige periode

Sentrale miljøkrav for å ivareta biologisk mangfold og kulturminner, godt vannmiljø og trygg mat, er videreført gjennom eget regelverk. Her gjelder bestemmelser mellom annet etter naturmangfoldloven, kulturminneloven, forurensningsloven, jordloven og matloven. Dette gjelder for eksempel regelverk om gjødsling og bruk av plantevernmidler.

Fra 2015 var det bare de som oppfyller vilkårene til produksjonstilskudd og avløysertilskudd i jordbruket som kan søke om SMIL-tilskudd. Fra 2017 er regelverket endret slik at også eiere som ikke selv driver areal kan søke SMIL-tilskudd dersom det drives en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen. Landbrukseiendommen sin eier må alltid gi samtykke til gjennomføring av prosjekt eller tiltak på sine eiendommer. Fra 2020 kan også eier av landbrukseiendom uten foretak innvilges SMIL-tilskudd, dersom det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på eiendommen.

Søker må ha gjødselplan og journal over plantevernmidler, samt kart over eid og leid jordbruksareal som foretaket disponerer. Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, areal med risiko for tap av jord og næringsstoff og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

I disse retningslinjene for 2023-2026 tydeliggjør kommunen at kulturlandskaps- og biologisk mangfoldtiltak som fjerner fremmede arter eller opparbeider/tilbakefører areal til en utvalgt naturtype, blir prioritert.

Tiltak som tilrettelegger for at leiejord tas i bruk blir også nå prioritert.

I tillegg til tidligere prioritering av forurensingstiltak i vannmiljøet knyttet til jordbruksområder, vil også forbedring av eksisterende gjødsellager som fører til redusert utslipp fra husdyrgjødsel nå bli prioritert.

Ellers er prioriteringsområder fra forrige retningslinjer (tidl. *Tiltaksstrategi*, 2018-2022) tatt med i dette dokumentet.

SMIL i Askøy kommune

I forrige tiltaksperiode (2018-2022), ble 19 tiltak innvilget. Noen søkere er gjengangere med driftige planer for sine landbrukseiendommer, og mange av prosjektene har vært tidkrevende med gode resultater.

Typiske tiltak har vært (listen er ikke uttømmende):

- Restaurering av verdifull kulturmark og ivaretagelse av biologisk mangfold gjennom inngjerding og ryddingsarbeid
- Restaurere kulturminneelementer som gamle vannløp og steingarder m.m.
- Forbedret tilgjengelighet/opplevelseskvalitet knyttet til skogsveger/turveger i utmark
- Restaurere hele eller enkeltelementer på verneverdige bygg
- Restaurere et steinsatt bekkeløp i det viktig kulturlandskapet Krokåsdalen (pågående)

Tildelt tilskuddskvot:

Hvor mye tilskudd kommunen har fått til utdeling hvert år har variert etter hvor stor tilskuddspott som Statsforvalteren har hatt til rådighet til fordeling fra statlig hold. Statsforvalteren skal prioritere SMIL-midler til kommuner som vektlegger tiltak i områder og arealer som har aktive bønder og store miljøverdier (Nasjonalt miljøprogram 2012, side 26). Hvert år sender kommunen inn en rapport om SMIL-bruken det foregående året, i tillegg til en søknad om tilskuddskvot til neste søknadsomgang. Siden oppstart av forrige tiltaksperiode i 2018 har følgende tilskuddssummer blitt tildelt Askøy kommune:

Årstall	Tilskuddskvot	Ekstra innvilgning
2018	123 000	
2019	102 000	
2020	66 000	106 000
2021	150 000	279 620
2022	100 000	

Hvordan har tiltakene virket?

Konsekvensene av innvilgede SMIL-midler har vært at mange kulturminner har blitt satt i stand, mye mer beiteareal er restaurert og gjerdet inne og eldre verneverdige bygg er satt i stand og tatt vare på for fremtiden. På norddelen av øyet har det blitt i de senere år økt saubeite og arbeid for å tilbakeføre areal til naturtypen kystlynghei. Bekkeløprestaurering i Krokåsdalen både ivaretar et kulturminne og forbedrer drenering av matjord i dalen. Resultatene etter SMIL-innvilgelsen har hatt en positiv effekt for personen/-ene som har utført tiltakene, men også for lokalsamfunnet rundt. Kulturlandskapet på Askøy er blitt åpnere og mer tilgjengelig for befolkningen, og ressursene på gårdene er blitt bedre utnyttet.

4. utfordringer på Askøy

Askøy er en vekstkommune med stor utbygging og tilflytning. Dette fører til press på aktive bruk og jordbruksarealer. Antall bønder som søker produksjonstilskudd har gått ned i løpet av de siste tiårene, men tallet er nå stabilt. Flere bønder er avhengige av å disponere leiejord for å ha nok produksjonsarealer. Askøy har også enkelte hagebruk som ikke er omfattet av

produksjonstilskuddsordningen. I tillegg er det mange hobbybruk som er med å opprettholde kulturlandskapet.

Gjengroing

På Askøy, som på flere steder i landet, er gjengroing av jordbrukets kulturlandskap en stor utfordring. Mange bruk på Askøy er lagt ned, og både inn- og utmark gror igjen som en konsekvens av dette. Smil-ordningen kan være et verktøy for å hindre gjengroing av viktige jordbruksområder på Askøy, for å motivere aktive bønder å ta i bruk leiejord og for å sikre jordvern for fremtiden.

Tilgang til utmarken

Det er viktig å fokusere på landbruket og den rollen næringen har for å produsere kultur- og miljøgoder for lokalsamfunnet, blant annet i form av friluftsliv, rekreasjon og opplevelser i kulturlandskapet. Turveger i utmark er blant annet særlig viktig for Askøy sitt økende folketall.

Askøy kommune har relativ stor andel av produktiv skog til å være en kystkommune, og har tidligere vært en aktiv pådriver i å utvikle skognæringen. Kommunen har derfor et omfattende vegnett i utmarken, som også er til glede og nytte for befolkningen. Vegene er i stor grad bygd som jordveger, og antall søknader om opprustning av vegnettet viser at det er et stort behov for å forbedre disse vegene, både til nærings- og friluftslivsformål.

Utfordringer knyttet til vann og avrenning

Jordbruket på Askøy har problemer med store nedbørsmengder og dårlig drenering. Et velstelt og åpent jordbrukslandskap med god drenering er et landskap som har mindre problemer med høy vannansamling. Vi opplever et klima i endring som vil føre til større utfordringer knyttet til regn og overvann. Dårlig stelte jorder gror igjen med siv, tistel og annet ugress. Jorder med dårlig drenering og problemer med gjengroing vil på sikt gi et surere og tettere jordsmonn. Vasstrukken mark som blir gjødslet gir også fra seg et større klimautslipp enn mark med god drenering.

Det er nær sammenheng mellom avrenning fra jordbruksarealer, hvilken tilstand jorden er i, hvilken avling som blir høstet og kvaliteten på vannet og vassdrag som grenser til disse arealene. Det er også nær sammenheng mellom opplevelseskvalitetene i landskapet, at en kan ta seg lett frem, at vannet og vassdragene er rene og friske, at fisk lever og fugler hekker. Vannkvalitet og avrenning henger nøye sammen. Det er et viktig klimatilpasningstiltak å sikre god håndtering av overflatevann og riktig dimensjonering av hydrotekniske anlegg. Statsforvaltaren i Vestland har derfor uttrykt at hydrotekniske tiltak skal få større prioritet ved fordeling av SMIL-midler.

Det finnes et behov for å heve nivået på de hydrotekniske anleggene knyttet til jordbruket på Askøy. Hydrotekniske tiltak i jordbruket kan være dreneringstiltak med grøfter, kanaler, rørledninger og kummer. Det kan også være demninger, terskler og dammer, med heving eller senking av grunnvannsstanden. Det er ikke mulig å innvilge tilskudd til grøfting gjennom SMIL-ordningen, men planlegging av fellestiltak som kan bedre vannkvalitet og avrenning ligger innenfor ordningen. Gjennom SMIL-ordningen er det mulig å få tilskudd til hydrotekniske tiltak for å hindre erosjon, for å ta vare på biologisk mangfold og for restaurering av kulturminne knyttet til vann. I koplingen mot det pågående arbeidet med Vannforskriften kan det komme frem lokale tiltak som kan vurderes i forhold til SMIL-ordningen.

5. Mål og tematiske prioriteringer

Retningslinjene skal si noe om hvilke mål og prioriteringene som Askøy kommune har for bruk av SMIL-midlene. Askøy kommune vil fremme mål og prioriteringer innenfor følgende tema:

- Kulturlandskap og kulturminne
- Biologisk mangfold
- Vannmiljø
- Områdeplanlegging og fellestiltak

Kulturlandskap og kulturminner:

Mål: Det er et mål for kommunen å stimulere til tiltak som opprettholder natur – og miljøkvaliteter i kulturlandskapet, blant annet for å kunne møte utfordringene knyttet til gjengroing av inn- og utmark.

Askøy kommune ønsker å arbeide for å stimulere til å holde et åpent kulturlandskap knyttet til jordbruket. Skjøtsel av gammel innmark som ligger i områder med sammenhengende jordbruksareal, vil bli prioritert. Skjøtsel og tilrettelegging til beite av utmark med sikte på å opparbeide/tilbakeføre areal til for eksempel naturtypene semi-naturlig eng, som inkluderer kystlynghei, hagemark, slåttemark osv., vil bli prioritert. Tiltak som skjøtsel, rydding, drenering og inngjerding av produksjonsarealer som allerede er i bruk som en del av den vanlige jordbruksdriften, og som ikke innehar spesielle kultur- eller miljøverdier for lokalsamfunnet, kan dessverre ikke dekkes av SMIL-ordningen.

Mål: Det er et mål for kommunen å støtte nyetablerte eiere

Askøy kommune ønsker også å prioritere nyetablerte eiere, som et ledd i å øke rekrutteringen til jordbruket i kommunen og for å hindre gjengroing av jordbrukets kulturlandskap. Det er ønskelig at nyetablerte bønder skal bli prioritert de første 3 årene etter overtagelse, fordi det ofte er i denne perioden at behovet for midler er størst. Mange overtar gårder som ikke har vært i drift på en stund, og der det ofte er nødvendig med store investeringer i landskap og bygninger.

Mål: Det er et mål for kommunen å støtte tiltak som legger til rette for at leiejord tas i bruk

Mange jordbruksforetak er avhengig av leiejord. Kommunen ønsker å støtte tiltak som utføres i samarbeid mellom foretak og grunneiere med sikte på å gjøre leiejord tilgjengelig for drift.

Mål: Det er et mål for kommunen å stimulere til å bevare kulturminner og kulturlandskap som er typiske og særegne for kystkulturen generelt og Askøy spesielt.

En vil prøve å bevare kulturminner som er del av et større miljø, men også enkeltstående verneverdige bygninger kan være aktuelle. Verneverdige bygninger er arkitektonisk eller kulturhistorisk verdifulle bygninger som ikke er fredet, men som likevel bør bli ivaretatt etter arkitektoniske metoder og prinsipper. Prosjekter knyttet til å restaurere verneverdige bygg krever ofte store investeringer. Midler tildelt fra SMIL-ordningen kan være med på å gi personer motivasjon til å begynne på slikt arbeid.

Typiske kulturminner for kommunen vår er for eks. kulturminner i byggemateriale i stein (steingarder, jordkjellere, melkebrønner, driftsbygninger, murte bekkeløp m.m.). Mange av disse er i dårlig stand.

Biologisk mangfold:

Mål: Det er et mål å bevare og legge til rette for biologisk mangfold.

Målformuleringen omfatter tiltak som fremmer biologisk mangfold gjennom å ta hensyn til naturlige planter og dyr i kulturlandskap med spesielle verdier. Dette kan for eksempel gjelde tiltak i gammel kulturmark og skjøtsel av områder som ivaretar leveområder for planter og dyr. Tiltak som fjerner fremmede arter som sitkagran som en del av gjenåpning av landskapet til friluft og jordbruk, og særs med sikte på å opparbeide/tilbakeføre areal til en utvalgt naturtype, vil bli prioritert. Tiltak som kjemper mot lyssiv på jordbruksareal vil også bli prioritert dersom arbeidet går utover vanlig jordbruksdrift. Felles- og tilretteleggingsprosjekter innen dette temaet er ønsket.

Forurensningstiltak i forhold til avrenning til vann og utslipp til luft:

Mål: Det er et mål å bedre kvaliteten på vannforekomstene i kommunen som er tilknyttet aktive jordbruksområder. Det er også et mål å redusere utslipp fra husdyrgjødsel til luft.

Dette målet er et ledd i å redusere forurensningen fra jordbruket og møte utfordringene knyttet til avrenning og utslipp fra jordbruksområder. Askøy kommune ønsker å prioritere tiltak inkl. hydrotekniske tiltak som fører til minimum god kjemisk og økologisk tilstand i utvalgte vannforekomster, som en del av oppfølgingsarbeidet til *Regional plan for vassregion Hordaland 2016 – 2021*, og som er i tråd med Vannforskriften. Forbedringer av eksisterende gjødsellager og driftsbygninger med sikte på å forebygge avrenning og utslipp kan også støttes under SMIL-ordningen. Nybygg dekkes ikke av SMIL-ordningen men kan muligens støttes av Innovasjon Norge.

Områdeplanlegging og fellestiltak:

I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å gjennomføre helhetlige prosjekt over større områder, for eksempel knyttet til en bygd, en dal eller et vassdrag. Felles prosjekter kan lette arbeidet med å gjennomføre tiltak som opprettholder natur – og miljøkvaliteter i jordbrukets kulturlandskap. Det kan innvilges tilskudd til administrative kostnader knyttet til prosjekter som leder frem til planer for konkrete tiltak.

Mål: Det er et mål å støtte samarbeid mellom bønder og grunneiere som utfører felles tiltak.

Askøy kommune ønsker å støtte fellestiltak eller områdeplanlegging der en legger til rette for bevaring av kulturminneverdier knyttet til jordbrukets kulturlandskap i helhetlige miljø. Askøy kommune ønsker også samarbeid for å arbeide mot å heve kvaliteten på hydrotekniske anlegg og bedre vannmiljøet over større områder enn kun på enkelteiendommer.

Mål: Det er et mål å støtte prosjekter som tilrettelegger for ferdsel i utmark.

Askøy kommune ønsker spesielt å prioritere fellestiltak som stimulerer til rekreasjon og friluftsliv i jordbruket sitt kulturlandskap for å fremme folkehelse gjennom naturopplevelser. Dette kan for eksempel være tiltak som rydding av skogsveger/gamle stier som åpner opp for bruk for allmennheten eller tiltaksplaner for områder med spesielle kulturverdier for Askøy og som er knyttet til jordbruket. Utsiktsrydding og tilrettelegging for friluftsliv tilknyttet skogsveger vil bli prioritert. Det er et krav om at tiltaket er del av en registrert turveg og at vegene holdes åpne for ferdsel. Det skal i størst mulig grad innvilges midler som tilrettelegger for rundturer. Andre tiltak kan være restaurering av kulturminner i utmark m.a. stemmer og kvernhus.

6. Prioriterte tiltak

Askøy kommune ønsker å prioritere følgende tiltak:

Kulturlandskap og biologisk mangfold:

- Rydding av gamle beiter i inn- og utmark, for å holde landskapet åpent og for å øke driftsgrunnlaget for gårdsbrukene.
- Rydding av gammel utmark og skogsbeiter for å ivareta biologisk mangfold.
- Gjerdehold for å holde gammel innmark og beiter i drift, i første rekke på leiejord.
- Rydding av stier og gamle ferdselsårer generelt, og spesielt i område med særlige natur- eller kulturlandskapsverdier.
- Rydde områder som er registrert som eller ønskes opparbeidet/tilbakeført til kystlyngheier eller andre semi-naturlig eng naturtyper (gjelder ikke for videre skjøtselsarbeid etter rydding).
- Tiltak som fjerner uønskede trearter sitkagran, eller kjemper mot lyssiv, som en del av kulturlandskapstiltak som går utover vanlig jordbruksdrift. Felles- og tilretteleggingsprosjekter innen dette temaet er ønsket.
- Grunder og gjerdeklyv i områder som brukes av turgåere, for å forebygge konflikter mellom allmennheten og jordbruksnæringen.
- Tilrettelegging og merking av stier for å styre ferdselen.
- Restaurering av og rydding langs tørrmurer som er særmerkte for kommunen, som steingarder, bakkemurer, jordkjellere, andre murer knyttet til jordbrukets kulturlandskap m.m.
- Restaurering av bygninger og andre elementer som er særmerket for kommunen og som inngår i et helhetlig miljø.
- Restaurering av kulturminner knyttet til landbruk og vann.

Forurensningstiltak:

- Hydrotekniske tiltak som sikrer mot erosjon/avrenning langs vassdrag.
- Dekke over eksisterende utvendig gjødsellager som reduserer utslipp til luft.
- Andre tiltak på eksisterende driftsbygninger som sikrer mot avrenning (som går utover vanlig jordbruksdrift)

Planlegging- og tilretteleggingstilskudd:

- Prosjekter som stimulerer til felles beiting av større områder, for eksempel i kystlynghei.
- Prosjekter for å etablere sammenhengende kulturlandskap og turnett i kommunen.
- Fellestiltak for å bedre vannkvalitet, for eksempel knyttet til et vassdrag.
- Fellestiltak - kartlegge større jordbruksområder med utfordringer knyttet til hydroteknikk (planleggeroppdrag, konsekvensutredning, konsulentoppdrag).

For tiltaksperioden 2023-2026 blir tiltakene prioritert i følgende rekkefølge:

1. Fellestiltak og prosjekter, i første omgang tilknyttet felles kartlegging av avrenning fra jordbruksareal til vann og vassdrag, i andre omgang særskilte tiltak for biologisk mangfold og fjerning av uønskede arter fra jordbruksareal, og i tredje omgang knyttet til ferdsel i utmark.
2. Forurensningstiltak i henhold til avrenning til vann og utslipp til luft.
3. Kulturlandskapstiltak og ivaretaking av biologisk mangfold – hindre gjengroing gjennom stell av gammel beitemark, gjennom ryddingsarbeid og inngjerdingstiltak.
4. Restaurering av særegne kulturminnelementer i Askøy sitt jordbrukslandskap, helst i tilknytning til helhetlige kulturmiljø.
5. Tiltak hos nyetablerte bønder de første 3 årene etter overtagelse.
6. Tiltak som legger til rette for at leiejord tas i bruk.

7. Geografiske prioriteringer av SMIL-midler

Områder som er kartlagt som «Kjerneområde landbruk» (Landbruksplanen for Askøy, 2006), og/eller som er registrert som A-område i forbindelse med Kulturminneplanen, blir prioritert.

Det blir prioritert tilskudd til tiltak i områder som er registrert i Naturbasen eller registrert som kystlynghei. I områder registrert som kystlyngheier gjelder prioriteringen for ryddingstiltak som videre vil føre til at en oppfylle krav til å motta tilskudd etter Regionalt miljøprogram (RMP).

I *Regional plan for vassregion Hordaland 2016 – 2021* er blant annet elvevann og innsjøforekomster på Askøy beskrevet i tiltaksanalysen for Vassområde Vest. SMIL-søknader om vannmiljøtiltak i vannforekomster med fare for ikke å oppnå god vannkvalitet vil bli prioritert.

Siglingavatnet friluftspark:

I Askøy kommune foregår det et lysløypeprosjekt i Kjerrgardskogen – «Siglingavatnet friluftspark». Dette har vært kommunen sitt satsningsområde for et større, sammenhengende friluftsområde sentralt i kommunen. Prosjektet har blitt realisert ved kommunale midler og spillemidler, men også i stor grad med dugnadsarbeid og innsats av grunneiere og grunneierlag.

Lysløypen består av en skogsvegstreking på ca. 3750 meter, som utgjør en sammenhengende rundløype. I tillegg er det opparbeidet en landbruksveg som knytter rundløypen til boligfelt, og som gjør tilgangen til utmarken lettere for turgåere og de som driver skogs- og jordbruksområdene på Nordre Haugland. Tiltak som er utført på dugnad er kultivering og åpning av vassdraget slik at anadrom fisk kan vandre opp, og restaurering av en gammel stemme m.m. Det er også utført en del kvisting og skogrydding langs vegstrekingen, og rydding av kulturminner.

For uten å gjøre store skogsområder mer tilgjengelige, vil løypen kunne ha avstikkere til friluftsområde ved sjø. I området ligger det mange kulturminner; utløer, gammel kulturmark, stemmer osv. Kommunen ser det slik at flere delprosjekter utført av grunneiere og grunneierlag på dugnadsbasis kan vurderes etter SMIL-forskriften. Prosjektet vil utløse en god synergieffekt gjennom bedre skogsveger og tilrettelegging for friluftsliv.

8. Tilskuddssatser

Anbefalte SMIL-tilskuddssatser i Askøy kommune er basert på veileder sendt fra Statsforvalteren i Vestland i 2021 og på kommunens erfaring i forrige periode (2018-2022). Noen tilskuddssatser er satt litt høyere enn før for å motivere flere til å søke og faktisk gjennomføre tiltakene. For å kunne støtte flest mulig av de gode tiltakene de årene der mange søker, kan satsene bli liggende lavere enn ønsket, eller prioritert etter retningslinjene gitt i dette dokumentet. Om det trenges midler til særs høy prioriterte prosjekter vil kommunen søke om ekstra innvilgning fra Statsforvalteren, som det lyktes med i 2020 og 2021.

Tiltak	Maks tilskudd av godkjent kostnadsoverslag
Beiterydding	Kulturlandskap: 50% Biologisk mangfold: 70% Særskilte biologisk mangfold: 100%

Gjerding	Kulturlandskap: 50% Biologisk mangfold: 70% Særskilte biologisk mangfold: 100%
Forurensningstiltak: vannmiljø, avrenning, erosjon	70%
Restaurere steingard / bakkemur	50%
Restaurere kulturhistoriske bygninger / miljø / elementer	50% Særskilte kulturminneverdi 70%
Tilrettelegging for ferdsel i kulturlandskapet, koblingen mellom innmark og utmark	60%
Planlegging og tilrettelegging som resulterer i en konkret plan for SMIL-berettiget tiltak	60% Biologisk mangfold eller forurensning: 70%
Felles tiltak	Ved felles tiltak blir prosentsatser ovenfor økt med 20% (maks 100%)

Egeninnsats

Arbeidstimesatser blir summert sammen med de andre kostnader i kostnadsoverslaget, og er gitt tilskudd basert på gjeldende prosentsats fra tabellen overfor.

Eget arbeid: manuelt, planlegging	350 kr. / time
Arbeid med maskin	600 kr. / time

9. Forventet etterspørsel for økonomiske virkemidler i tiltaksperioden

I forrige tiltaksperiode (2018-2022) har Askøy kommune blitt tildelt ca. 108 000 kroner i snitt hvert år. Erfaringsmessig så har dette beløpet vært mye lavere enn de totale godkjente kostnadene som det har blitt søkt tilskudd for å dekke, særs i år der det er søkt om mange eller større prosjekter. Den opprinnelige kvoten er utgangspunktet for hvor store tilskuddssatser prosjektene får, og om mindre prosjekter må nedprioriteres. Hver høst samler Statsforvalteren inn ubrukte SMIL-midler og det er mulig for kommuner å søke om ekstra innvilgning på det tidspunktet.

For at aktivitetsnivået skal fortsette slik det gjør i dag bør kommunen jobbe mot å få minst 150 000,- i kvote i gjennomsnittet i tiltaksperioden. Dette bør være et minstemål for videre å kunne jobbe med og stimulere til økt innsats for å ta vare på kulturlandskapet og miljøverdiene knyttet til jordbruket.